

Таблиця 3

Причини, які негативно впливають на мотивацію студентів до занять пауерліфтингом (у %, n = 129)

Чинники	Рік навчання	
	I	II
Відсутність душі після занять	50,5	57,1
Носіння спортивної форми	23,2	18,4
Незадовільні засоби фізичної підготовки, які використовуються на заняттях	16,2	16,3
Негативне ставлення викладача та його нецікаві методики	15,2	10,2
Невідповідність навчальних навантажень рівню фізичної підготовленості	26,3	9,2
Пасивне нецікаве проведення занять	9,1	11,2

Ставлення студентів до занять пауерліфтингом також можна покращити за умов розвитку матеріально-технічної бази, вдосконалення спрямованості навчально-виховного процесу і змісту занять, об'єднання завдань фізичного виховання із завданнями розвитку особистості, підвищення емоційного рівня занять. Натомість ефективність використання засобів буде залежати від застосування у процесі фізичного виховання диференційованого підходу.

Висновки. На розвиток мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до занять пауерліфтингом в освітньому процесі з фізичного виховання суттєво впливає фізкультурно-спортивна спрямованість навчально-виховного процесу, яка становить собою систему органічно поєднаних та притаманних особистості потреб, інтересів, цінностей, що визначають головні напрями, мотиви поведінки та діяльності, помислів та вчинків. Формування мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичного виховання потребує якісних змін у системі ціннісних орієнтацій особистості студента; усвідомлення і прийняття студентом феномена здорового способу життя як необхідної умови життєдіяльності.

Література

- Акинин Л.А. Атлетизм в системе занятий по физическому воспитанию в высших учебных заведениях / Л.А. Акинин, В.А. Темченко // Физическое воспитание студентов творческих специальностей: сб. научн. тр. под ред. проф. Ермакова С.С. – Харьков: ХГАДИ (ХХПИ). – 2008. – №6. – С.3–10.
- Грибан Г.П. Методична система фізичного виховання студентів : навч. посібник / Г.П. Грибан. – Житомир : Вид-во «Рута», 2014. – 306 с.
- Грибан Г.П. Теоретико-методологічні, соціальні та психолого-педагогічні аспекти духовного розвитку особистості студента в галузі фізичного виховання і спорту : наук.-метод. розробки для студ., викл. кафедр фіз. вихов. та тренерів / Г.П. Грибан. – Житомир, ДАЕУ, – 2008. – 121 с.
- Грибан Г.П. Фізичне виховання і воля: монографія / Г.П. Грибан. – Житомир: Вид-во Рута, 2008. – 168 с.
- Грибан Г.П. Фізичне виховання студентів аграрних вищих навчальних закладів: монографія / Г.П. Грибан. – Житомир: Вид-во «Рута», 2012. – 514 с.
- Чубаров М.М. Условия совершенствования физического воспитания в вузах / М.М. Чубаров, Г.П. Грибан, И.Ф. Чернобаб // Информационно-методический вестник по физическому воспитанию студентов сельскохозяйственных вузов. – М., 1990. С. 1–7.
- Gryban G. Teaching Students a positive attitude to the educational proctss of physical training / G. Gryban, S. Romanchuk, V. Romanchuk // Australian Journal of Scientific Research, 2014, No. 2. (6) (July – December). – Volume III. – «Adelaide University Press». – Adelaide, 2014. –P. 884–889.
- Gryban Grygoriy, Romanchuk Victor, Boyarchuk Oleksandr, Gusak Oleksandr. The value of motor activity in human life // Proceedings of the 1st International Academic «Science and Education in Australia, America and Eurasia: Fundamental and Applied Science» (Australia, Melbourne, 25 June 2014). Volume I. «Melbourne IADCES Press». – Melbourne, 2014. – P. 657–660.
- Lewis P. Power lifting for Men and Women: How to Lift Like a Champion / P. Lewis [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журн.: URL: <http://www.buybooksontheweb.com/peek.aspx?id=3132>. – Title from the screen.

Мишин С. В.

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

АКТИВІЗАЦІЯ ТА ПОБЛИБЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Проаналізовано психолого-педагогічну літературу та розглянуто теоретичні та практичні аспекти даної проблеми. Розглянуто компетентнісний підхід щодо професійної підготовки випускників ЗВО, який може розглядатися як сформованість у випускника ключових і професійних компетенцій. Запропоновано форми організації щодо активізації та поглиблення професійних знань у процесі вивчення дисциплін професійної і практичної підготовки. На підставі емпіричних досліджень визначено стан мотивації особистості до успіху, уникнення невдач і ступінь готовності до ризику.

Ключові слова: компетентність, компетентнісний підхід, професійна і практична підготовка, пізнавальний інтерес, мотивація, підготовка фахівців, студенти-магістранти.

Мишин С. В. Активизация и углубление профессиональных знаний в процессе изучения дисциплин профессиональной и практической подготовки будущих магистров физического воспитания. Проанализировано психолого-педагогическую литературу и рассмотрены теоретические и практические аспекты данной проблемы. Рассмотрен компетентностный подход к профессиональной подготовке выпускников вузов, который может

рассматриваются как сформированность у выпускника ключевых и профессиональных компетенций. Предложены формы организации по активизации и углублению профессиональных знаний в процессе изучения дисциплин профессиональной и практической подготовки. На основании эмпирических исследований определено состояние мотивации личности к успеху, избеганию неудач и степени готовности к риску.

Ключевые слова: компетенции, компетентностный подход, профессиональная и практическая подготовка, познавательный интерес, мотивация, подготовка специалистов, студенты-магистранты.

Mishin Sergey. Activation and deepening of professional knowledge in the process of studying the disciplines of professional and practical training of future masters of physical education. Analyzed psychological and pedagogical literature and considered the theoretical and practical aspects of professional improvement of future master's degrees of physical education in the training process, which indicates the complexity of this process. In its structure significant are the motives, incentives, needs, contributing to the efficiency, stability of the process. Considers the competence approach to professional training of graduates, which can be regarded as the formation of the graduate key and professional competences. Selected and proposed forms of organization, stimulating the professional improvement of future master's degrees of physical education to deepen professional knowledge in the process of studying of disciplines of professional and practical training, namely, conducting business games, discussions, short quizzes, preparation of presentations, followed by presentations and discussion, the execution of individual search tasks, projects, the study of the course "Theoretical-methodical bases of professional self-development of future specialist of physical education" and methodological seminar "Professional self-improvement of personality of a future teacher of the UNIVERSITY". In the experiment, the identified motivational orientation on achievement of success and avoidance of failures, highlighted by H. Hekhausen used personality questionnaires So Ehlers "Methods of diagnostics of personality on motivation to success" and "Methods of diagnostics of personality on motivation of failure avoidance". Revealed the tendency of the individual to the risk by the appropriate technique M. Schubert.

Keywords: competence, competence approach, professional and practical training, cognitive interest, motivation, training, students.

Постановка проблеми. Становлення України як самостійної держави, її національне відродження та перехід до ринкових відносин кардинально вплинули на роль спеціалістів з вищою освітою. Особливе місце серед них посідають майбутні педагоги високої компетенції, всебічно освічені, рівень підготовки яких повинен забезпечити соціально-педагогічні потреби суспільства в умовах реалізації "Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті" [3; 4].

Побудова національної системи освіти в Україні передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх кадрів, спрямований на подолання кризи в освіті, яка виявляється, передусім, у невідповідності знань студентів запитам особистості, суспільним потребам і світовим стандартам, знеціненні соціального престижу освіченості та інтелектуальної діяльності [3].

Вища педагогічна школа і педагогіка пройшли тривалий історичний шлях. На цьому шляху педагогіка вищої школи із суми ідей та концепцій поступово перетворилася в науку, здатну забезпечити науковий підхід до сучасного навчального процесу, визначити його закономірності, а також найбільш оптимальні форми, методи, засоби навчання і виховання студентів [3].

Розвиток сучасної педагогічної школи в Україні – багатогранний процес, котрий змінює її обличчя, наближаючись до рівня соціальних, політичних, педагогічних вимог епохи технічної та технологічної революції. Серед важливих позитивних тенденцій розвитку педагогічної школи – курс на демократизацію, диверсифікацію та диференціацію форм і методів навчання, що підвищують активність, самостійність студентів, включення їх у дослідно-експериментальну діяльність, педагогізацію найновіших технічних засобів [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як зазначає Р.П. Карпюк, в європейських країнах споживачі результатів освітніх систем оцінюють якість освіти та підготовленість фахівців за рівнем їх компетентності, швидкості опанування відомих компетенцій і здатності створювати нові компетенції [5].

Розкриваючи роль освітніх компетенцій у стандартах, учені (В.В. Краєвський і А.В. Хуторський) зауважують, що освітні компетенції є наслідком особистісно-діяльнісного підходу до освіти, оскільки відносяться до особистості студента, формуються і перевіряються у процесі виконання ним певним чином складеного комплексу дій. Освітні компетенції належать не до всіх видів діяльності, в яких бере участь людина, а лише до тих, які охоплюють основні освітні галузі й навчальні предмети. Вони відтворюють освітньо-діяльнісну складову вищої освіти і покликані забезпечити комплексне досягнення її цілей [7]. На думку вчених, згідно з вимогами до рівня підготовки спеціалістів, освітні компетенції становлять інтегральні характеристики якості підготовки студентів, пов'язані з їхньою здібністю цільового осмисленого застосування комплексу знань, умінь і способів діяльності відносно певного міждисциплінарного кола питань [7]. Відтак, освітні компетенції студента стануть відігравати багатofункціональну метапредметну роль не лише у виші, а й у колі друзів, у майбутніх виробничих стосунках, під час проходження педагогічної виробничої практики [10].

Ретроспективний теоретичний аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури, результатів досліджень педагогічної практики дає можливість визначити професіоналізм як інтегровану якість, вважаючи, що це результат інтенсивної довготривалої педагогічної діяльності, і вона, як результат, передбачає високий рівень продуктивності праці [1].

А.В. Хуторський вважає, що перелік ключових компетенцій потребує відбору і деталізації стосовно як з курсів навчання, так і з навчальних дисциплін і освітніх галузей [10]. С.Є. Шишов та В.О. Кальней поняття компетенції визначають через поняття здатності: "компетенція – це загальна здатність, яка ґрунтується на знаннях, досвіді, цінностях, нахилах, які набуваються завдяки навчанню" [11].

Нині системи освіти різних країн Європи, у т. ч. й України, при всій їх культурно-національній різноманітності та специфіці економічного розвитку характеризують дві тенденції, а саме:

- по-перше, перехід до професійних стандартів, що ґрунтуються на високих результатах;
- по-друге, системний опис кваліфікацій у термінах професійних компетенцій.

Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти у 2008 р. запропоновано "Комплекс нормативних документів для розроблення складових системи галузевих стандартів вищої освіти", в основу якого покладено компетентнісний підхід через формування нової системи діагностичних засобів із переходом від оцінки знань до оцінки компетенцій та визначення рівня компетентності в цілому [6]. Запропоноване в європейському проекті TUNING поняття "компетенцій" включає не тільки когнітивну й операційно-технологічну складові частини, але й мотиваційну, етичну, соціальну, поведінкову сторони (результати освіти, знання, уміння, систему ціннісних орієнтацій). У формуванні компетенції вирішальну роль відіграє не тільки зміст освіти, а й організація освітнього процесу, освітні технології, включаючи самостійну роботу студентів тощо.

Таким чином, застосування компетентнісного підходу до професійної підготовки випускників ВНЗ припускає досягнення інтегрованого кінцевого результату освіти, який може розглядатися як сформованість у випускника ключових [10] і професійних компетенцій [6] як єдності узагальнених знань та вмінь, універсальних здатностей і готовності до розв'язання великих груп завдань – від особистих до соціальних, професійних і спеціальних професійних компетенцій, що визначають володіння власне професійною діяльністю на достатньо високому рівні, готовність до інновацій у професійній галузі.

Мета статті: визначення стану мотивації особистості до успіху, уникнення невдач і ступеня готовності до ризику.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати психолого-педагогічну літературу з обраної теми дослідження.
2. Підібрати форми організації пізнавальної діяльності майбутніх магістрів фізичного виховання.

Виклад основного матеріалу. Зміст освіти у ВНЗ відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня "Магістр" галузі фізичного виховання повинен формувати спеціальні навички і давати світоглядні знання та уявлення. Так, до педагогічних фахових дисципліни, що викладаються в магістратурі за спеціальністю "Фізичне виховання" належать: "Методика викладання фізичного виховання у вищій школі", "Методологія педагогічних досліджень", "Методика дослідження у фізичному вихованні", "Педагогіка вищої школи", "Психологія вищої школи", "Інтенсифікація фізичного виховання у вищій школі", "Управління підготовкою спортсменів у ВЗО" та ін. Слід зауважити, що курс "Педагогіка вищої школи" сприяє підготовці студентів магістратури до виконання обов'язків викладача вищого навчального закладу; проведення науково-пошукової роботи та керівництва дослідницькою роботою студентів; організації навчально-виховного процесу в спеціалізованих гімназіях, ВНЗ різних рівнів акредитації та форм власності; управлінської діяльності в органах управління освітою.

Розвиток у студента-магістранта здатності логічно мислити і уміння творчо застосовувати отримані в процесі навчання знання при самостійному розв'язанні поставлених перед ним завдань – одна з головних цілей навчання у ВНЗ.

У процесі магістерської підготовки фахівців до викладацької діяльності вони прослуховують, крім лекційних курсів різних методик викладання, ще й дисципліни, пов'язані з пошуково-дослідницькою роботою, проходять асистентську практику, під час якої надається можливість реалізувати теоретичні знання у практичній діяльності. Підготовка фахівців вимагає в першу чергу фундаменталізації змісту навчання, забезпечення формування у фахівців інноваційного мислення. Фундаменталізація змісту навчання досягається розширенням і поглибленням міждисциплінарних знань фахівця, орієнтованих на вирішення проблемних ситуацій у науковій, проектувальній і підприємницькій сферах; підвищення рівня сформованості методів пізнавальної, професійної, комунікативної та аксіологічної діяльності.

Зміст професійної і практичної підготовки реалізується через інтегровані навчальні курси, що забезпечує системність у вивченні навчальних дисциплін, сприяє уникненню дублювання навчального матеріалу, зміцненню міжпредметних зв'язків та поліпшенню організації навчального процесу і запровадженню новітніх технологій навчання.

Практична підготовка з педагогічних спеціальностей – органічна складова частина професійного становлення майбутнього педагога. Завданням практичної підготовки є: поглиблення теоретичних знань на основі практичного навчання; вироблення у майбутніх педагогів умінь і навичок практичної діяльності у навчально-виховних закладах; формування творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Практична підготовка здійснюється через навчальні та фахові асистентські (педагогічні) практики. Основою фахової складової є дисципліни циклу професійно-практичної підготовки навчального плану підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр". Відмінність фахової складової програми магістерської підготовки полягає в глибшій орієнтації на фундаментальні знання, спрямованості на розвиток компетенцій, створення високоєфективного, конкурентоспроможного продукту. Відбір цих дисциплін здійснюється на підставі аналізу функціональних обов'язків магістра відповідної спеціальності. Навчальні програми фахових дисциплін мають бути доповнені у напрямку підвищення їх фундаментальності й наукового рівня, вони мають віддзеркалювати новітні досягнення відповідної наукової галузі для залучення магістрів до роботи з монографічною і періодичною науковою вітчизняною та іноземною літературою [4].

Активізація процесу навчання – це удосконалення методів і організаційних форм навчально-пізнавальної роботи студентів, які забезпечують активну й самостійну теоретичну і практичну діяльність студентів у всіх ланках навчального процесу [9]. Процес підготовки науковців високого рівня, здатних позитивно впливати на суспільний розвиток, потребує зростання якості знань, докорінного оновлення теоретичного та методичного забезпечення. Сучасне суспільство в умовах соціально-економічних реформ вимагає підвищеної професійної підготовки фахівців високої кваліфікації. Підготовка майбутніх фахівців до викладання педагогічних дисциплін у ВНЗ сьогодні спрямована на підвищення їхнього престижу та соціального статусу. Актуалізують необхідність підготовки студентів магістратури до професійної діяльності й такі державні документи, як Закони України "Про вищу освіту", Концепція педагогічної освіти, де йдеться про професійне зростання викладача вишу. Становлення професійно-педагогічного спрямування, на думку дослідників, передбачає насамперед

формування стійкого професійного інтересу до педагогічної діяльності, який тісно пов'язаний із проблемою професійного самовизначення. Зріле професійне самовизначення, яке може здійснити лише високорозвинена особистість, включає в себе глибокий професійний інтерес. Пізнавальний інтерес до педагогічної діяльності полягає у вибіркового спрямуванні студентів на два провідних аспекти: стійке позитивне ставлення до спеціальної, цілісної, професійно-педагогічної діяльності викладача та стійкий глибокий інтерес до спеціального предмету. Набуті глибокі загальнопедагогічні знання сприяють формуванню у студентів стійких пізнавальних та професійних інтересів, свідомому вибору саме педагогічної діяльності [1].

Саме активні методи навчання стимулюють пізнавальну діяльність студентів-магістрантів. Вони будуються в основному на діалозі, що припускає вільний обмін думками про шляхи вирішення тієї або іншої проблеми. Дані методи характеризуються високим рівнем активності студентів-магістрантів. Існує декілька форм активних методів викладання: лекції, семінарські заняття, конференції з окремих тем, аналіз конкретних ситуацій, ділові ігри, експерименти, змагання, тренінги та інші [8]. Впровадження в навчальний процес активних методів викладання здійснюється, як правило, при вивченні практичних або теоретичних дисциплін. Слід зазначити, що методика підготовки студентів магістратури до викладання фахових дисциплін передбачає вміння здійснювати самоосвіту.

Специфічною рисою самоосвіти, на відміну від інших організаційних форм навчання, є те, що вона базується на власній ініціативі майбутнього викладача, до того ж зумовлена рівнем повсякденної актуалізації потреб університетської практики. Самостійна робота є основою підвищення фахового рівня майбутніх викладачів, формує відповідну мотивацію та навички самоосвіти. Уміння й навички самостійної роботи є водночас і однією з основних передумов ефективності процесу засвоєння предметних знань. Отже, навчальний процес у магістратурі має бути спрямованим на відпрацювання навички самостійної роботи з науковою періодикою, написання доповідей, рефератів, самостійного розв'язання пізнавальних задач (О.С. Павлюк, 2012), що відобразиться у підготовці до аудиторних занять, методичних семінарів, гурткових занять.

Зв'язок педагогічної теорії з практикою професійного самовдосконалення може виникнути лише за умови втілення нових форм, засобів та методів навчання, розробки ефективних прийомів подачі навчального матеріалу, поглиблення професійних знань у процесі вивчення дисциплін професійної і практичної підготовки, застосування індивідуального підходу з урахуванням теоретичних та методичних знань студентів-магістрантів. Професійне самовдосконалення майбутніх магістрів фізичного виховання відбувалось у межах аудиторної роботи: було проведення ділових ігор, дискусій, коротких брейн-рингів, підготовка презентацій з наступними доповідями та їх обговоренням, виконання індивідуально-пошукового завдання, проектів, проведення спецкурсу "Теоретико-методичні основи професійного самовдосконалення майбутнього фахівця", а в межах позааудиторної роботи було запропоновано методичний семінар "Професійне самовдосконалення майбутнього викладача ВНЗ".

Результати досліджень та їх обговорення. Щоб досягти успіху в житті, потрібно постійно самовдосконалюватися, адже самовдосконалення особистості є головним ключем для цього. Досягають успіху не всі, причиною цього стає невпевненість у своїх силах, можливостях та неточність поставленої мети. Люди, які ставлять перед собою певну мету з конкретними завданнями є успішними. Відтак, протягом усього життя слід працювати над самоствердженням і самовдосконаленням, оскільки це є запорукою успіху. Для діагностики мотиваційної спрямованості особистості на досягнення успіху і уникання невдач, виділеної Х. Хекхаузенем, нами використані особистісні опитувальники Т. Елерса "Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху" і "Методика діагностики особистості на мотивацію уникання невдач". Виявлення схильності особистості до ризику проводилось за відповідною методикою М. Шуберта [2].

Як зазначає О.А. Дубасенюк, мотивація або потреба досягнення – одна з різновидів трудової мотивації, пов'язана з потребою особистості досягати успіху і в меншій мірі – уникати невдач. Формування мотивації досягнення тісно пов'язане з соціалізацією особистості і може проявлятися як "прагнення до підвищення рівня власних можливостей". Особи з високим рівнем мотивації досягнення відрізняються такими рисами: наполегливістю в досягненні поставлених цілей; незадоволеністю досягнутим; постійним прагненням зробити справу краще, ніж раніше; схильністю надто захоплюватися своєю роботою; переживанням радості від успіху в роботі; нездатністю погано працювати; потребою винаходити нові прийоми роботи при виконанні звичайних справ; незадоволеністю легким успіхом; відсутністю духу нездорової конкурентності, бажанням, щоб інші теж досягли високих результатів; готовністю прийняти допомогу і надати її іншим (О.А. Дубасенюк, 2011; В.Ф. Антоненко, А.В. Антоненко, 2012). Оскільки мотивація є рушійною силою у процесі самовдосконалення особистості, наступним кроком даного дослідження було визначення мотивації до успіху в майбутніх магістрів фізичного виховання за тестом Т. Елерса. Результати тестування представлені на рис. 1.

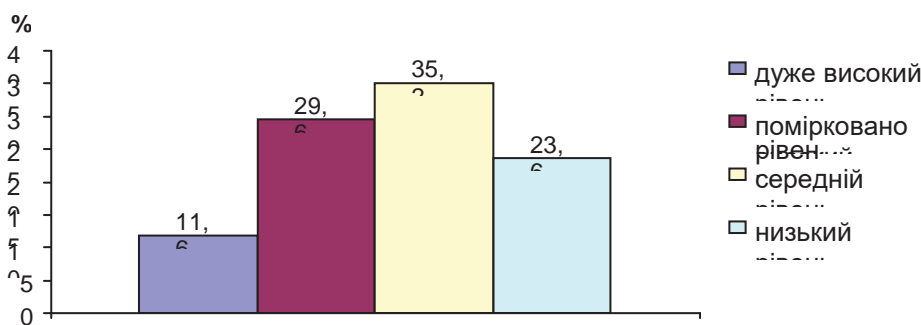

Рис. 1. Мотивація до успіху у майбутніх магістрів фізичного виховання (за тестом Т. Елерса)

Статистична обробка одержаних результатів дає можливість стверджувати, що середній рівень мотивації до успіху мають 35,2% респондентів (213 осіб); майже на однаковій позначці знаходиться помірковано високий і низький рівень (відповідно 29,6% – 179 осіб і 23,6% – 143 осіб); дуже високий рівень – лише у 11,6% студентів-магістрантів (70 осіб).

Дослідження мотивації до уникнення невдач у майбутніх магістрів фізичного виховання представлені на рис. 2.

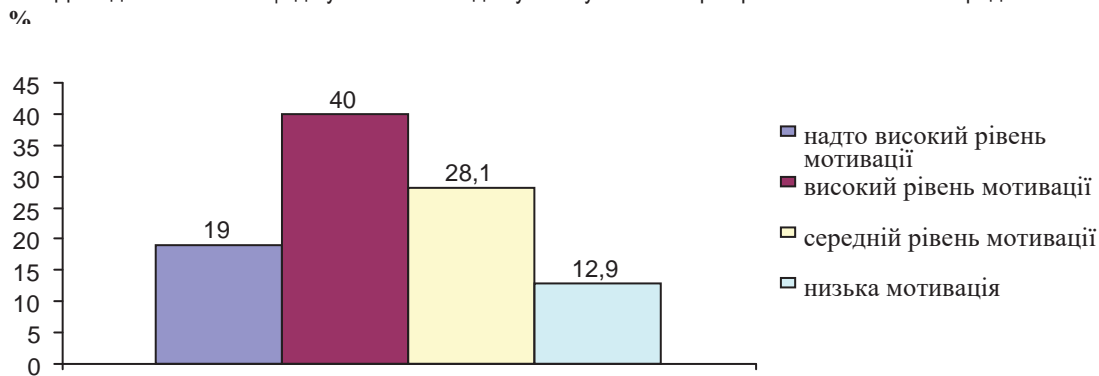

Рис. 2. Мотивація до уникнення невдач у майбутніх магістрів фізичного виховання (за тестом Т. Елерса)

Статистична обробка відповідей дає підставу стверджувати, що надто високий рівень мотивації до уникнення невдач у 115 респондентів (19%); високий рівень – у 242 студентів-магістрантів (40%); середній рівень – у 170 осіб (28,1%); низька мотивація – у 78 майбутніх магістрів фізичного виховання (12,9%).

На рис. 3. представлені результати діагностики ступеня готовності до ризику майбутніх магістрів фізичного виховання.

Аналіз результатів тестування дає підставу говорити про схильність до ризику 345 майбутніх магістрів фізичного виховання (57%); середнє значення вказаного показника (поведінка ситуативна) спостерігаємо у 180 студентів, що становить 29,8%. Водночас, незначна кількість респондентів віднесена до занадто обережних та обережних – відповідно 43 особи (7,1%) і 37 осіб (6,1%). Схильних до нестримного ризику респондентів нами не виявлено.

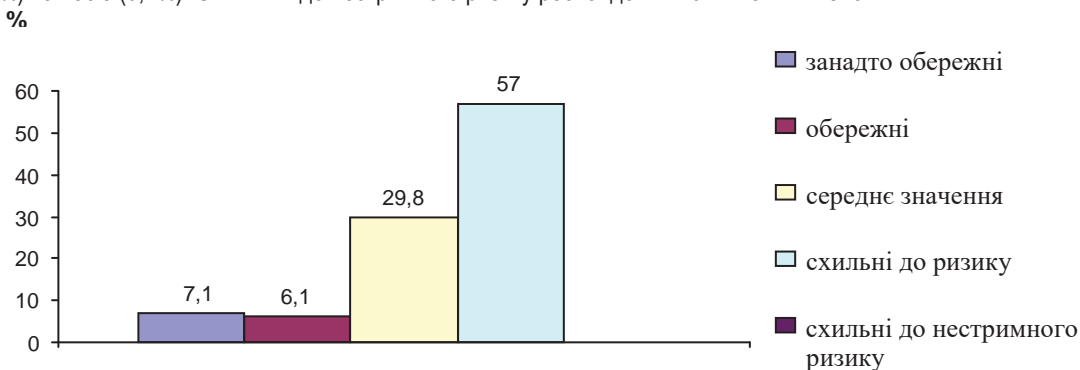

Рис. 3. Ступінь готовності до ризику в майбутніх магістрів фізичного виховання (за методикою А.М. Шуберта)

Отримані результати вказують, що більше половини опитаних виявили лише середній рівень і трохи вище середнього рівня, а деякі студенти-магістранти – навіть нижче середнього рівня, що свідчить про недостатню спрямованість ВНЗ на формування творчого потенціалу особистості майбутніх магістрів фізичного виховання.

Висновки. Для активізації та поглиблення професійних знань у процесі вивчення дисциплін професійної і практичної підготовки – доцільно звернути увагу на фахову складову програми магістерської підготовки, яка полягає в глибшій орієнтації на фундаментальні знання, спрямованості на розвиток компетенцій, створення високоефективного, конкурентоспроможного продукту. Тому варто впровадити у навчально-виховний процес вищих педагогічних навчальних закладів відповідну методику, яка розроблена в даній дисертації. Ефективними засобами, що активізують професійне самовдосконалення майбутніх магістрів фізичного виховання, було проведення ділових ігор, дискусій, коротких брейн-рингів, підготовка презентацій з наступними доповідями та їх обговоренням, виконання індивідуально-пошукового завдання, проектів, вивчення спецкурсу "Теоретико-методичні основи професійного самовдосконалення майбутнього фахівця фізичного виховання" і методичного семінару "Професійне самовдосконалення особистості майбутнього викладача ВНЗ".

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у розробці спеціальних методик для активізації та поглибленні професійних знань у процесі вивчення дисциплін професійної і практичної підготовки майбутніх магістрів фізичного виховання з метою їх професійного самовдосконалення.

Література

1. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание / Р. Бернс. Пер. с англ. /Общ. ред. В.Я.Пилиповского. - М.: Прогресс, 1986. – 422 с.

2. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психодиагностике / Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
3. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г.Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури / С.С. Вітвицька. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
5. Карлюк Р.П. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до розв'язання педагогічних ситуацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Р.П. Карлюк. – Вінниця, 2005. – 24с.
6. Комплекс нормативних документів для розроблення складових систем галузевих стандартів вищої освіти / За заг. ред. В.Д. Шинкарука ; уклад. : Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський. – К.: МОН України, ІІТІЗО, 2008. – 24 с.
7. Kraevskij V.V. (1977) Problemy nauchnogo obosnovaniya obucheniya [Problems of scientific justification of training]. Pedagogika, 264.
8. Methods of teaching professional disciplines in Ukraine. Available at : <http://knowledge.allbest.ru/pedagogics/>
9. Smetans'kij M.I. (2012) Deyaki aspekti aktivizacii navchal'no-piznaval'noi diyal'nosti studentiv. [Some aspects of intensification of educational-cognitive activity of students] Pedagogy of higher school: methodology, theory, technology, 1, 507–515.
10. Hutorskoj A. V. (2002) Key competencies and educational standards. Available at: www.eidos.ru/news/compet
11. Shishov S.E. (2000) Shkola: monitoring kachestva obrazovaniya, Pedagogical society of Russia, 316.

Мойсеєнко В. О., Волков В. Л.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ШВИДКОСТІ ТА ШВИДКІСНО-СИЛОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ 10-13 РОКІВ З УРАХУВАННЯМ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КОНТИНГЕНТУ

Розглянуто проблему управління фізичною підготовкою юних футболістів на початкових етапах спортивного удосконалення. Визначено динаміку розвитку швидкісних та швидкісно-силових здібностей спортсменів 10-13 років. Розроблено методичні рекомендації підвищення рівню швидкісної і швидкісно-силової підготовки футболістів зазначеної вікової групи з урахуванням диференціації контингенту.

Ключові слова: юні футболісти; диференціація контингенту; оцінка; швидкість; швидкісно-силові здібності.

Мойсеєнко В.А., Волков В.Л. Методические особенности развития скорости и скоростно-силовых способностей у юных футболистов 10–13 лет с учетом дифференциации контингента. Подавляющее большинство разработок элементов управления спортивной подготовкой осуществлена на материале высококвалифицированных спортсменов, в то время как представители детско-юношеского футбола остаются без должного методического обеспечения. При этом отсутствует возможность оценки эффективности учебно-тренировочных действий и дифференциации контингента по уровню скоростной и скоростно-силовой подготовленности, нередко вызывает перенапряжение функций мышечной, сердечно-сосудистой и дыхательной систем представителей подрастающего поколения.

Такая ситуация вызвана, в основном, сложностью разработки вышеуказанных основных элементов управления как спортивной, так и физической подготовкой футболистов, предполагает наличие достоверной информации о состоянии спортсменов в динамике и внедрение сложных методов математико-статистического анализа. Выявлено, что от 10 до 13 лет, объемы прироста результатов выполнения как специфических, так и общепринятых контрольных упражнений, колеблются от 6,1% до 22,3%. Однако во всех случаях наибольшие изменения зафиксированы в развитии специальных физических способностях. Полученные экспериментальные данные и внедрение в процесс их анализа методов математической статистики, позволили осуществить расчет трехуровневой оценочной таблицы развития скоростных и скоростно-силовых способностей юных футболистов, которые учатся на предыдущем и специализированном этапах многолетней спортивной подготовки. Разработанная оценка позволяет дифференциацию контингента по уровню подготовленности, способствует возможности внесения оперативной коррекции педагогических воздействий, обеспечивает научное обоснование управления скоростной и скоростно-силовой подготовкой футболистов.

Ключевые слова: юные футболисты; дифференциация контингента; оценка; скорость; скоростно-силовые способности.

Moiseenko V.A., Volkov V.L.. Methodological features of the development of speed and speed-strength abilities in young football players 10-13 years, taking into account the differentiation of the contingent.

The vast majority of developments in the elements of management of sports training is carried out on the basis of highly qualified athletes, while representatives of children's and youth football remain without proper methodological support. And the lack of the possibility of assessing the effectiveness of training and training activities and the differentiation of the contingent in terms of the level of speed and speed-strength preparedness, often causes overstrain of the functions of the muscular, cardiovascular and respiratory systems of representatives of the younger generation.

This situation is caused, mainly, by the complexity of developing the above basic elements of management, both sports and physical training of football players, presupposes the availability of reliable information on the status of athletes in dynamics and